

Vrijdag 10 september 1915 – ochtendeditie

Rotterdam – Belgische vluchtelingen.

Gisteravond zijn met het stoomschip Copenhagen van hier naar Engeland 501 Belgische vluchtelingen vertrokken.

Vrijdag 10 september 1915 – avondeditie

Belgische spoorwegpersoneel.

Naar de Telegraaf verneemt, heeft het in het vluchtoord te Uden vertoevende spoorwegpersoneel de aanzegging gekregen, dat het binnenkort over Engeland naar het Noorden van Frankrijk moet vertrekken, om aldaar bij de spoorwegen werkzaam gesteld te worden.

Men meldt ons:

Onder de gemeente St.-Jansteen in België zijn een Belgische vluchteling, Lucien Terbroodt, en een 14-jarige jongen door de elektrische grensdraad gedood.

De Meierijsche Courant deelt mede, dat de aangehoudenen in de bekende kruitzak te Hamont gisteren definitief zijn vrijgesproken.

Op bevel der Duitse overheid werd heden het verblijf ontzegd in het klooster der Ursulinen aan een aantal ambtenaren in Belgische staatsdienst.

Te Hamont zijn gisteren een 150-tal Duitse kurassiers gedetacheerd.

Duitse oorlogsliteratuur over België.

Brussel, 8 september.

Met het boekje van Blunck zijn de geschriften, van Duitse zijde over de Vlaamse kwestie verschenen, nog niet uitgeput; nog twee, een zeer vreemd en een zeer goed, blijven ter bespreking over.

Het zeer vreemd draagt tot uitgebreide titel: Vlaamsch und Hochdeutsch stammverwandt Wie die recht' und linke Hand (Dautzenberg), met de ondertitel: Kunst und kulturgeschichtliche Randbemerkingen mit politischen Beigeschmack. Schrijver is Dr. Georg Hirth uit München.

De opstellen, welke in dit werkje voorkomen, zijn reeds dertig jaar geleden in een dagblad van München verschenen, maar de schrijver vond blijkbaar, dat zij nu weer van actueel belang waren geworden en liet ze gezamenlijk herdrukt verschijnen. Dr. Hirth is een nationalist van het zuiverste water en het "politische Beigeschmack" bij zijn "Randbemerkingen" is dan ook vlakaf alduits. Hij zweert bij von Treitschke en diens bewering, dat elk onrecht en elk geweld, het kleinste en laatste der Duitse broederstammen aangedaan een rechtgeaard Duitser behoort te grieven als een wonde aan eigen lichaam.

Vandaar dan ook dat hij tedere zorg inroept voor de Vlamingen, Duitsers noemt hij ze voortdurend, die aan een ziekte lijden, welke verfransing heet. Niet dat hij er in de verste verte aan denkt alle "volksgenoten" in Oostenrijk, Zwitserland, Holland en België ooit van hun onafhankelijkheid te willen beroven. Integendeel, hij is met trots vervuld, wanneer hij ziet hoeveel overvloedige Duitse krachten aan de grenzen van het Rijk trouw de wacht houden, maar hij wenst dat die broeders blijven vasthouden en aan de Duitsers die sympathieën geven, welke hun als beste en sterkste vrienden toekomen.

Dr. Hirth heeft dan een allereigenaardigste manier om aan zijn lezers begrijpelijk te maken hoe de Vlamingen, en ook wij Hollanders, eigenlijk Duitsers zijn, heel gewone Duitsers, wel met enkele heel kleine nuances, maar toch eigenlijk de moeite niet waard om van te spreken. Het Vlaams, zegt hij bv., is niet een eigen Germaanse taal, zoals Engels, Deens of Zweeds, maar het is goed, zuiver Duits met ouderwetse kernachtigheid: wij kunnen immers, zegt hij elders, gemakkelijk ganse Vlaamse en Hollandse zinnen in het Hoogduits, met verandering der spelling slechts, neerschrijven zonder maar een enkel woord van zijn plaats te nemen.

Ik zou wel eens willen weten hoe zulke zinnen er uit zouden zien! Jammer dat Dr. Hirth, die waarschijnlijk geen doctor in de filologie is, niet een paar voorbeelden geeft!

Deze wijze van argumenteren "pour le besoin de la cause" vinden wij in het gehele boekje weer; doch beter zijn die gedeelten waar hij het verschil tussen het Vlaamse en het Hollandse volkskarakter typeert. Hij is met ons, zijn eigenaardige "landslieden", zoals hij ons noemt, nogal ingenomen, maar vindt dat in de hogere klassen der Nederlandse bevolking een haat tegen Duitsland heerst welke zeer ongemotiveerd en belachelijk is, "want niets waarborgt het kleine buurland zijn bevoorrecht bestaan aan de monding der Duitse rivier beter en zekerder, dan juist het Duitse rijk."

En evenals voor Holland is ook voor Vlaanderen Duitsland levensvoorwaarde, enz. enz.

Het is een vreemd boekje!

Het werk van de Münsterse professor Frans Jostes, Die Vlamen im Kampf um ihre Sprache und ihr Volkstum, behoort tot de beste op dit gebied verschenen. Prof. Jostes, buitenlands erelid van de Kon.

Vlaamse Academie, is met Oszwald wel degene, die het onderwerp het best beheerst en er de ruimste blik over heeft. Zeer belezen in de literatuur over zijn onderwerp, geeft Jostes, met talrijke aanhalingen uit allerlei Vlaamse schrijvers, zijn lezers een denkbeeld van de stand van het vraagstuk op het ogenblik, toen de oorlog uitbrak, en gaat dan na, wat voor gewin voor Duitsland en Vlaanderen uit de nieuwe toestanden getrokken zal kunnen worden. Het boekje is overigens zo vol feiten en aanhalingen, dat er bezwaarlijk in kort bestek een overzicht van te geven is, maar een vertaling der laatste bladzijde zal een voldoende indruk van het geheel kunnen geven.

Wanneer, zegt hij, Verriest gelijk heeft te zeggen, dat de Vlamingen door de Duitsers in de armen van Frankrijk zijn geworpen, dan komt dat zeker niet overeen met het oogmerk der Duitsers en het zou ook niet zonder de vrije wil der Vlamingen mogelijk zijn. Zou echter deze wil werkelijk aanwezig zijn, dan was de ondergang van de Vlamingen een voldongen feit, daaromtrent kan bij niemand twijfel bestaan. Verriest zit echter in het etappegebied en krijgt van de maatregelen van de voorlopige regering weinig te zien of te horen, anders zou hij weten, dat deze nu reeds krachtig bezig is de wensen der Flaminganten tegemoet te treden en bv. met Duitse penselen aan alle opschriften kenbaar heeft gemaakt waar men zich op Vlaamse grond bevindt, wat, zoals bekend is, tot nu toe zelfs de mooiste redevoeringen der Flaminganten niet konden bereiken.

En wat tot nu toe gebeurd is, bewijst ook dat men geen pangermanistische hersenschimmen najaagt, maar heeft ingezien dat de ontwikkeling der Vlaamse beschaving niet mag onderbroken worden en dat de Vlaamse en Duitse belangen niet met elkaar in strijd zijn, maar elkaar veeleer dekken, en dat derhalve ook in het belang van Duitsland alle wensen der Flaminganten moeten vervuld worden. Dat nu zal zonder twijfel ook voortaan geschieden, want het Vlaams is de enige dijk, die de springvloed van de Franse invloed kan

weerstaan, en deze dijk zo of op andere wijze te verzwakken zou tegelijkertijd dwaasheid en een zonde zijn. Wanneer Duitsland, zoals wij (Jostes is nog steeds aan het woord) hopen en geloven, op de toekomstige toestand van België op een of andere manier beslissende invloed krijgt, dan zou die invloed zich in deze richting moeten doen gelden: Hoogduitsers kan men van Vlamingen niet maken, dan zouden zij ten hoogste vrijwillig na verloop van tijd kunnen worden, maar het daartoe te brengen, dat wij elkaar wederkerig beter leren kennen en begrijpen, dan tot nu toe het geval was, zou geen moeilijke taak zijn. In ieder geval zou het zeer in het belang der Vlamingen zijn, dat zij zich uit hun afzondering losmaakten en dat de onnatuurlijke band met de Walen geslaakt zou worden, doordat zij, hetzij van Holland, hetzij van Duitsland, een sterke ruggensteun kregen.

Een Vlaanderen met Vlaamse ambtenaren, een Vlaanderen met Vlaamse scholen, een Vlaanderen met een volledige Vlaamse hogeschool, met inbegrip van een theologische faculteit, voor alles echter een Vlaanderen met een waarachtig Vlaamse bevolking, dit ideaal der Vlamingen zou zeer goed, tenzij alles bedriegt, zijn verwezenlijking nader kunnen zijn dan ooit. Moge deze verwezenlijking spoedig komen en deze vreselijke oorlog een crisis betekenen, waaruit de Vlamingen in volledige genezing en tot oude bloei te voorschijn komen.

Tot zover Jostes, wiens boekje, al zal men het er niet in alle opzichten mee eens zijn, door de grote kennis van het onderwerp en de bezadigde wijze, waarop het vraagstuk wordt behandeld, vooral in Duitsland met belangstelling ter hand mag genomen worden. In tegenstelling met werkjes als die van Hirth en Blunck, zullen die van Jostes en Oszwald er eerder toe kunnen voeren, dat men elkaar althans leert begrijpen.